

EKONOMIHÖGSKOLAN

Lunds universitet

Institutionen för handelsrätt

Studieplan för utbildning på forskarnivå för avläggande av juris doktors-examen, filosofie doktorsexamen samt juris licentiatexamen och filosofie licentiatexamen i handelsrätt vid Ekonomihögskolan vid Lunds universitet

Studieplanen är fastställd av Ekonomihögskolans styrelse 2007-04-13. Se även Föreskrifter för utbildningen på forskarnivå vid Ekonomihögskolan, fastställda 2007-04-13, dnr EHL 2007/66.

Forskarutbildningen ges i den omfattning tillgängliga resurser medger. Forskarstudierna motsvarar 240 högskolepoäng för avläggande av juris eller filosofie doktorsexamen (fyra års heltidsstudier) 120 högskolepoäng för avläggande av juris eller filosofie licentiatexamen (två års heltidsstudier)

1. Utbildningens syfte och lärandemål

Forskarutbildningen i handelsrätt är framförallt ett rättsvetenskapligt ämne (juris doktor eller juris licentiat), men kan även utformas med en mer utpräglat samhällsvetenskaplig inriktning (filosofie doktor eller filosofie licentiat). Forskarstudierna skall ge den studerande fördjupade kunskaper i ämnet, en ingående träning i forskningsmetodik och goda insikter i de problem som förekommer inom forskningen och dess praktiska tillämpning.

Den som genomgått utbildning på forskarnivå skall vara väl förberedd för forsknings- och utredningsarbete samt i övrigt väl lämpad för verksamhet där fördjupade insikter i det valda ämnet är erforderliga.

Den studerande skall för att erhålla doktorsexamen ha uppnått följande:

- utvecklats till en kritisk och självständig forskare i handelsrätt med förmåga att planlägga och genomföra forskningsprojekt.
- fördjupat sin kunskap teori, metod och tillämpning på ett sådant sätt att vederbörande själv kan skaffa sig förståelse och bidra till den ledande forskningen inom området i fråga.
- självständigt och kritiskt kunna värdera inomvetenskapliga och utomvetenskapliga argument i handelsrättslig forskning och tillämpning.
- pedagogiskt kunna vidareförmedla såväl grundläggande kunskaper i ämnet som de kunskaper som förvärvas inom ramen för forskarutbildningen.
- genom självständig fördjupning dels kunna utvecklas inom sitt forskningsområde, dels skaffa sig forskningskompetens inom andra delar av ämnet.

Den studerande skall för att erhålla licentiatexamen ha uppnått följande:

- fördjupat sin kunskap teori, metod och tillämpning på ett sådant sätt att vederbörande själv kan skaffa sig förståelse och bidra till forskningen inom det egna området.

- självständigt och kritiskt kunna värdera inomvetenskapliga och utomvetenskapliga argument i handelsrättslig forskning och tillämpning.
- pedagogiskt kunna förmedla såväl grundläggande kunskaper i ämnet som de kunskaper som förvärvas inom ramen för forskarutbildningen.
- genom självständig fördjupning dels kunna utvecklas inom sitt forskningsområde, dels skaffa sig ökad forskningskompetens inom det egna ämnet.

För övriga mål för utbildningen på forskarnivå, se examensordningen för examina på forskarnivå (licentiatexamen och doktorsexamen) i HF 1993:100.

2. Utbildningens innehåll

2.1. Allmänt

Utbildningen för doktorsexamen omfattar studier om sammanlagt 240 högskolepoäng (fyra års heltidsstudier). Huvuddelen av utbildningen består i författandet av en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling), vilken motsvarar 210 högskolepoäng. Doktorsavhandlingen kan bestå av en sammanhängande text (monografi) eller flera texter som är tematiskt kopplade till varandra (sammanläggningsavhandling). Kurser inom utbildningen motsvarar 30 högskolepoäng.

Utbildningen för licentiatexamen omfattar studier om sammanlagt 120 högskolepoäng (två års heltidsstudier). Huvuddelen består i författandet av en vetenskaplig uppsats (licentiatuppsats), vilken motsvarar 105 högskolepoäng. Doktoranden kan även avsluta en del av utbildningen för doktorsexamen om minst 120 högskolepoäng genom att avlägga licentiatexamen. Kurser inom utbildningen motsvarar 15 högskolepoäng.

En person får vara anställd som doktorand under sammanlagt högst åtta år. Den sammanlagda anställningstiden får dock inte vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under fyra år. Vid studier som skall avslutas med licentiatexamen får den sammanlagda anställningstiden inte vara längre än vad som motsvarar utbildning på forskarnivå på heltid under två år. Vid antagning till fortsatt utbildning på forskarnivå efter licentiatexamen räknas tiden för licentiatstudierna av från den sammanlagda anställningstiden som doktorand.

Utöver avhandlingsförfattande skall doktoranden delta i kurser vid Institutionen för handelsrätt eller Juridiska fakulteten (se 3.2), i forskarskolan i handelsrätt och rättsvetenskap (se 3.3) och/eller fullgöra den utbildning som i övrigt kan föreskrivas i en individuell studieplan (se 3.4).

När det gäller jämställdhets- och likabehandlingsfrågor i utbildningen på forskarnivå skall Ekonomihögskolans jämställdhetsplan beaktas.

2.2. Kurser m.m.

Doktorandutbildningen omfattar kurser motsvarande 30 högskolepoäng för avläggande av doktorsexamen och 15 högskolepoäng för avläggande av licentiatexamen.

Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt fastställer i samråd med Forskningsnämnden vid Juridiska fakulteten varje år en plan för kurser inom utbildningen på forskarnivå under kommande läsår. För varje kurs fastställer Institutionsstyrelsen kursplan, litteraturlista och examinator särskilt. På kurserna inom utbildningen på forskarnivå används som betyg något av uttrycken underkänt eller godkänt. Närmare föreskrifter om betygssättning kan ges i kursplanen för respektive kurs.

Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt kan besluta att doktoranden får tillgodoräkna sig kurser som ges på forskarnivå eller avancerad nivå vid andra institutioner vid Lunds universitet eller andra lärosäten. En teoretisk introduktionskurs i rättsvetenskap är *obligatorisk* och ingår alltid i kursutbudet. För doktorander som avser att avlägga en doktorsexamen ges en kurs om 15 högskolepoäng och för doktorander som avser att avlägga en licentiatexamen ges en kurs om 7,5 högskolepoäng. Dispens kan ges av Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt i fall där doktoranden har förvärvat motsvarande kunskaper på annat sätt.

En doktorand som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå skall ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper. De pedagogiska kurserna tillgodoräknas i första hand inom ramen för institutions-tjänstgöringen (se 3.5).

2.3. Seminarier och forskarskola i handelsrätt och rättsvetenskap

Juridiska fakulteten vid Lunds universitet anordnar en forskarskola. Forskarstuderande som antas vid Ekonomihögskolan kan enligt överenskommelse med Juridiska fakulteten delta i denna Forskarskola. Den består av en kontinuerligt pågående seminarierie som leds och struktureras av en eller flera seniorforskare, och bedrivs i nära samarbete med handledarna. Verksamheten i forskarskolan utgår från de forskningsprojekt som doktoranderna bedriver och de metodfrågor som uppkommer i dessa projekt. Målet med forskarskolan är att doktoranderna skall förbättra sin förmåga att tillämpa vetenskaplig metod, och utveckla sin vetenskapliga kreativitet.

Samtliga doktorander vid Institutionen för handelsrätt deltar i forskarskolan i handelsrätt och rättsvetenskap under hela sin utbildningstid, och varje deltagare skall vid minst två tillfällen lägga fram en del av sin egen text som seminarieunderlag. Det första seminariet skall äga rum under doktorandens första år på utbildningen, och vara ett uppläggningsseminarium. Vid den tidpunkten kan ett seminarieunderlag även vara en utförlig och kommenterad disposition.

För doktorander som avser att avlägga en juris doktorsexamen skall det andra seminariet äga rum i mittfasen av utbildningen, och vara ett mittseminarium. Inför detta seminarie tillfälle skall Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt uppdraga åt två seniorforskare att delta i seminariet, och ge skriftliga synpunkter på seminarieunderlaget. För doktorander som avser att avlägga en juris licentiatexamen skall det andra seminariet vara ett öppet seminarium (licentiatseminarium) där doktoranden försvarar sin vetenskapliga uppsats.

Deltagande i forskarskolan i handelsrätt och rättsvetenskap är *obligatoriskt* för doktorander som avser att avlägga juris doktorsexamen eller juris licentiatexamen, och tillgodoräknas som två kurser i utbildningen på forskarnivå motsvarande 7,5 högskolepoäng var. Doktorander som avser att avlägga en sådan doktorsexamen skall fullgöra två kurser om sammanlagt 15 högskolepoäng och doktorander som avser att avlägga en sådan licentiatexamen skall fullgöra en kurs om 7,5 högskolepoäng. Dispens kan ges av Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt i fall där doktoranden har förvärvat motsvarande kunskaper på annat sätt.

Innan doktoranden framlägger sin doktorsavhandling för disputation skall Institutionen för handelsrätt tillsammans med Forskningsnämnden vid Juridiska fakulteten anordna ett öppet slutseminarium där doktoranden, som ett led i utbildningen på forskarnivå, försvarar ett utkast av sitt avhandlingsmanuskript muntligt.

Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt uppdrar i samråd med Forskningsnämnden vid Juridiska fakulteten åt en seniorforskare med huvudsaklig anknytning utanför Ekonomihögskolan eller Juridiska fakulteten att medverka antingen vid mittseminariet eller vid slutseminariet för att ge kommentarer på avhandlingsmanuskriptet. Vid mittseminariet utgör forskaren en av de två seniorforskare som utses av institutionsstyrelsen. Handedaren väljer efter samråd med

doktoranden vid vilket seminarium seniorforskaren med huvudsaklig anknytning utanför Ekonomihögskolan eller Juridiska fakulteten skall medverka och ger även förslag på lämpliga personer.

2.4. Individuell studieplan och årligt samråd

En individuell studieplan fastställs av institutionens prefekt efter samråd med doktoranden, huvudhandledaren och den biträdande handledaren. Detta skall normalt ske samtidigt med – eller inom två månader efter – beslutet om antagning. Doktoranden, handledarna och prefekten skall skriftligen intyga att de har tagit del av den individuella studieplanen och de ändringar som görs i denna.

Den individuella studieplanen skall innehålla en tidsplan för doktorandens utbildning på forskarnivå, uppgifter om hur doktorandens handledning är organiserad, en beskrivning av de åtgärderna som doktoranden och forskningsnämnden har under utbildningstiden samt vad som i övrigt behövs för att utbildningen hela tiden skall kunna bedrivas på ett effektivt sätt. Den individuella studieplanen skall utgöra ett effektivt och dynamiskt instrument i utbildningen på forskarnivå. Doktoranden och handledarna skall tillsammans dokumentera forskningsprojektets vetenskapliga problem och utveckling samt den fortlöpande planeringen av arbetet.

Den individuella studieplanen och doktorandens avhandlingsarbete följs upp av prefekten en gång varje kalenderår. Vid uppföljningen skall doktorand och handledare informera prefekten om det gemensamma arbetet och om hur utbildningen framskrider.

Prefekten fattar beslut om förlängning av anställningen för doktoranden.

2.5. Undervisning

Utbildningen på forskarnivå för doktorsexamen omfattar fyra års heltidsstudier. Den som har anställning som doktorand för doktorsexamen kan normalt inom anställningen undervisa 20 procent av heltid och kan således vara anställd som doktorand i fem år.

Utbildningen på forskarnivå för licentiatexamen omfattar två års heltidsstudier. Den som har anställning som doktorand för licentiatexamen kan normalt inom anställningen undervisa 20 % av heltid och kan således vara anställd som doktorand i två och ett halvt år.

3.Handledning

Handledning inom utbildningen skall vara kvalificerad och ges på ett professionellt, initierat och reflekterande sätt. I samband med antagning till utbildningen på forskarnivå skall Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt utse en huvudhandledare och en biträdande handledare för doktoranden. Huvudhandledaren skall vara handledarkompetent forskare vid Institutionen för handelsrätt eller Juridiska fakulteten och ha huvudansvaret för att doktoranden får det stöd och den hjälp som krävs för att genomföra avhandlingsarbetet. Docentkompetenta lärare som har genomgått den obligatoriska handledarutbildningen är handledarkompetenta.

Båda handledarna skall besitta tillräcklig expertis för att kunna handleda doktoranden och ha tid, kunskap, erfarenhet och engagemang för att kunna ge avhandlingsarbetet tillräckligt stöd. Varje doktorand har rätt till kontinuerlig handledning vid minst sex tillfällen varje läsår. En skriftlig plan för handledning skall upprättas i samråd mellan handledare och doktorand.

Doktoranden har rätt till handledning under de fem år (fyra års heltidsstudier) som utbildningen på forskarnivå normalt beräknas ta i anspråk för doktorsexamen. För utbildning som avslutas med licentiatexamen omfattar doktorandens rätt till handledning två års heltidsstudier. Rätten till handledning gäller om inte prefekten med stöd av HF 6 kap 37 § beslutar annat.

4. Examensuppgifter

4.1 Doktorsexamen

Examensbenämningar: Juris doktorsexamen (Degree of Doctor of Laws, LL.D.) eller filosofie doktorsexamen (Degree of...)

För doktorsexamen krävs dels att doktoranden har fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) godkänd vid Ekonomihögskolan, dels att doktoranden har blivit godkänd vid de prov som kan ingå i utbildningen på forskarnivå. En doktorsavhandling skall försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Opponent utses i samråd med Juridiska fakultetens forskningsnämnd. Övriga prov som kan ingå i utbildningen på forskarnivå skall bedömas i den ordning som prefekten vid Institutionen för handelsrätt bestämmer.

En doktorsavhandling skall bedömas med något av betygen underkänd eller godkänd. Betyget bestäms av en betygsnämnd som utses särskilt för varje avhandling. I betygsnämnden skall ingå tre eller fem ledamöter. Betygsnämndens sammansättning beslutas av Ekonomihögskolans rektor, efter förslag från prefekten vid Institutionen för handelsrätt. Prefekten samråder med Forskningsnämnden vid Juridiska fakulteten angående förslaget.

Den som avlagt en licentiatexamen i ämnet kan inom kraven för doktorsexamen tillgodoräkna sig den tidigare utbildningen.

4.2 Licentiatexamen

Examensbenämningar: Juris licentiatexamen (Degree of Licentiate of Laws) eller filosofie licentiatexamen (Degree of ...).

För licentiatexamen krävs dels att doktoranden har fått en vetenskaplig uppsats (licentiatuppsats) godkänd vid Ekonomihögskolan, dels att doktoranden har blivit godkänd vid de prov som kan ingå i utbildningen på forskarnivå. En vetenskaplig uppsats skall försvaras muntligt vid ett öppet seminarium (licentiatseminarium). Den vetenskapliga uppsatsen skall hållas tillgänglig på Ekonomihögskolans kansli senast tre veckor före licentiatseminariet. Övriga prov som kan ingå i utbildningen på forskarnivå skall bedömas i den ordning som prefekten vid Institutionen för handelsrätt bestämmer.

En vetenskaplig uppsats skall bedömas med något av betygen underkänd eller godkänd. Betyget bestäms av en betygsnämnd, i vilken skall ingå tre disputerade lärare, företrädesvis från Institutionen för handelsrätt eller Juridiska fakulteten vid Lunds universitet. Betygsnämndens sammansättning beslutas av Ekonomihögskolans rektor, efter förslag från prefekten vid Institutionen för handelsrätt. Prefekten samråder med Forskningsnämnden vid Juridiska fakulteten angående förslaget.

5. Förkunskapskrav och urvalsgrunder

5.1 Förkunskapskrav juris doktor och juris licentiat

För att bli antagen till utbildningen på forskarnivå krävs att sökanden har dels grundläggande behörighet, dels den särskilda behörighet som Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt har fastställt. Vidare krävs att sökanden har den förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (se urvalsgrunder under avsnitt 5.3).

För att bli antagen till utbildningen på forskarnivå krävs dessutom att sökanden i samband med antagningen anställs som doktorand eller bedöms ha motsvarande långsiktiga finansiering för utbildningen. Med doktorand avses den som anställs som doktorand för utbildning till doktors-examen eller licentiatexamen.

Grundläggande behörighet har den som avlagt examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng varav minst 60 högskolepoäng från utbildning på avancerad nivå, eller i någon annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Särskild behörighet har den som genomgått juristutbildningen och avlagt juristexamen/juris kandidatexamen eller motsvarande. Särskild behörighet har också den som kan åberopa annan genomgången utbildning eller särskild yrkeserfarenhet, om utbildningen och/eller yrkeserfarenheten bedöms ge en kompetens i ämnet för utbildningen på forskarnivå, som är likvärdig med juristexamen/juris kandidatexamen i fråga om såväl kunskaper i ämnet för utbildningen på forskarnivå som juridisk allmänbildning av betydelse för samma ämne.

5.2 Förkunskapskrav filosofie doktor och filosofie licentiat

För att bli antagen till utbildningen på forskarnivå krävs att sökanden har dels grundläggande behörighet, dels den särskilda behörighet som Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt har fastställt. Vidare krävs att sökanden har den förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (se urvalsgrunder under avsnitt 5.3).

För att bli antagen till utbildningen på forskarnivå krävs dessutom att sökanden i samband med antagningen anställs som doktorand eller bedöms ha motsvarande långsiktiga finansiering för utbildningen. Med doktorand avses den som anställs som doktorand för utbildning till doktors-examen eller licentiatexamen.

Grundläggande behörighet har den som avlagt examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng varav minst 60 högskolepoäng från utbildning på avancerad nivå, eller i någon annan ordning inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Särskild behörighet har den som genomgått det ettåriga mastersprogrammet MEBLA eller motsvarande. Särskild behörighet har också den som kan åberopa annan genomgången utbildning eller särskild yrkeserfarenhet, om utbildningen och/eller yrkeserfarenheten bedöms ge en kompetens i ämnet för utbildningen på forskarnivå, som är likvärdig med sagda program i fråga om såväl kunskaper i ämnet för utbildningen på forskarnivå som juridisk allmänbildning av betydelse för samma ämne.

5.3 Urvalsgrunder

Då antalet behöriga sökande överstiger antalet lediga utbildningsplatser skall ett urval ske baserat på en granskning av de sökandes meriter. I enlighet med högskoleförordningens bestämmelser skall urvalet främst baseras på en bedömning av de sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. För att styrka denna förmåga skall ansökan om antagning innehålla en projektbeskrivning, ett curriculum vitae, ett examensarbete eller annat skriftligt arbete samt ett förslag till en individuell studieplan. Projektbeskrivningen får inte överstiga fem sidor och skall skrivas på något av språken svenska, engelska, danska eller norska.

Den sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen bedöms i första hand med ledning av följande bedömningsgrunder utan inbördes rangordning:

Sökandes allmänna kompetens:

- kvaliteten i tidigare självständiga skriftliga arbeten, såsom examensarbetet
- förmåga att aktivt delta i en aktiv forskningsmiljö
- betyg
- relevant arbetslivserfarenhet

Projektbeskrivningens vetenskapliga potential:

- tydlighet i formulering av forskningsproblemet
- adekvat sammanhang mellan problemformulering och disposition
- lämpligt val av metod och teori
- projektets förhållande till forskningsfronten och potential till nydanande forskning
- språklig begriplighet och formalia

Institutionen för handelsrätt är oförhindrad att även ta hänsyn till följande aspekter i urvalsprocessen:

- tillgång till handledningskapacitet och -kompetens för projektet vid Lunds universitet
- ämnesområden eller temaområden som bedöms som strategiskt viktiga kan ges försteg i urvalsprocessen

Det faktum att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning, t.ex. kurser, tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.

Vid aktiv rekrytering och urval av studerande till utbildningen på forskarnivå skall mångfald och jämn könsfördelning alltid beaktas i enlighet med Lunds universitets jämställdhetspolicy, likabehandlingspolicy och mångfaldsplan. Underrepresenterat kön skall ges förtur vid i övrigt likvärdiga, meriter, om inte särskilda skäl talar däremot.

6. Ansökan och antagning

Ansökan om antagning till utbildningen på forskarnivå för doktorsexamen eller licentiatexamen görs på särskilt formulär, som kan hämtas från Ekonomihögskolans hemsida www.ehl.lu.se eller rekvireras från institutionens forskningssekretariat .

Den som är antagen till utbildningen på forskarnivå för licentiatexamen och som efter uppnådd examen önskar fortsätta med forskarstudier som avslutas med doktorsexamen kan, i konkurrens med andra sökande, ansöka om att bli antagen till fortsatt utbildning på forskarnivå (två års heltidsstudier). Vid antagning till fortsatt utbildning på forskarnivå efter licentiatexamen räknas tiden för licentiatstudierna av från den sammanlagda anställningstiden som doktorand.

Ledig utbildningsplats med anställning som doktorand skall normalt utlysas. Utlysning av anställning som doktorand sker som regel en gång om året. Specifikt datum för utlysningen bestäms inför varje utlysningstillfälle av Institutionsstyrelsen vid Institutionen för handelsrätt. Undantag från utlysning kan göras med hänsyn till kontraktsmässiga bindningar i förhållande till externa finansiärer.

Frågor om antagning prövas av institutionens prefekt, normalt i samband med beslut om anställning som doktorand.

Vid bedömningen av den sökandes förutsättningar för antagning görs först en prövning av de formella behörighetskraven. Prövningen av den sökandes behörighet och förmåga i övrigt för att tillgodogöra sig utbildningen påbörjas därefter för den sökande som prefekten bedömt i sin ansökan ha uppfyllt de ovan nämnda kraven.

Innan prefekten fattar beslut om antagning skall ärendet normalt beredas. Prefekt, en disputerad ledamot av institutionsstyrelsen och en doktorandrepresentant alternativt en suppleant för doktoranderna i institutionsstyrelsen ingår i beredningsgruppen. Resultatet av beredningen skall tillställas Juridiska fakultetens forskningsnämnd för yttrande.

Beredningsgruppen fattar beslut om att inbjuda ett mindre antal av de sökande till en intervju. Kontakten mellan inbjudna sökande och lämpliga handledare skall skapas i omedelbar anslutning till denna tidpunkt, om det ej skett tidigare.

De inbjudna sökande intervjuas av beredningsgruppen vid ett personligt möte. Intervjun skall ta sin utgångspunkt i projektbeskrivningen och syfta till att fördjupa beredningsgruppens kunskap om den sökandes forskningskapacitet och förmåga att genomföra projektet. Efter intervjuerna beslutar beredningsgruppen om rangordningen bland de sökande och framlägger ett motiverat förslag till beslut om antagning av sökande till utbildningen på forskarnivå. Förslaget bör normalt delges de sökande minst två veckor innan beslut om antagning fattas och innehålla information om möjligheten att inom viss angiven tid till Institutionen för handelsrätt inkomma med erinran mot förslaget till antagning. Beredningsgruppens beslut fattas i enlighet med förslaget om inte sökandes erinran föranleder annat ställningstagande.

7. Övergångsregler

När det gäller övergångsregler hänvisas till övergångsbestämmelserna till förordningen (2006:1053) om ändring i högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2 till den allmänna studieplanen.